

28.12.62, יום ו'

בעשר בא יצחק. הביא לי הערות לסכתבי לס. חלק מההערות
קיבלתי.

חסוי

11 - בא אצלי עתונאי צרפת לזריק סטעם העמון
L. Aurore .. חוריו באר לצרפת, אחד סורפה וחשבי (אר
חשביה) מליטא. הוא שלח לי לפני בואו שורה שאלות בכתב.

1) ישראל היא סטל היציבות - לאור העובדה שאני מנאל
עניניה ובטחונה כמעט כל השנים וביעילות. אולם מספר
המפלגות רב, ועולה על מספר המפלגות בצרפת. כיצד אני
מסביר יציבות ויעילות זו. השואל גיסה לתלות החיוב
בהנהגתי. אסרתי לו כי אין בכוחו של שוט יחיד או
קבוצה של יחידים בלבד לקבוע גורל המדינה, אם אין
זה רצון העם. במצבנו יש פרדוקס סוים: כמעט העם
כולו מאחד בשאלות העיקריות: קבוצ גלויות, בטחון,
הפרחת השמטה, עצמאות כלכלית וכן פיתוח חקלאות,
חרושת ותחבורה, קדמה סוציאלית. אולם שיטה הבחירות
שאר דוגמתה עד כמה צאצא שאני יודע בשום ארץ אחרת,
גם בארצות שבהן יש בחירות יחסיות, כי ארצנו היא
סחוז בחירה אחר, מביאה לידי כך שכל קבוצה יוצאת
דופן תוכל למצוא בארץ כולה מספר תומכים, ולכן יש
לנו כמות גדולה של רסיסי מפלגות, הגדולה בהן מונה
17, הקטנות יותר 2-4-5. שתי קבוצות פועלים מונות
8-9. ויש רק מפלגה אחת גדולה שרואה העיקר בבעיות
ח/מסרכיות.

המרכזיות של האומה, ואם כי זרחי מפלגת פועלים סוציאליסטית אינה דוקטרינית והיא מבינה שיש לעודד גם הון פרטי. כי ארצנו שונה מבחינה אחת מכל המדינות בעולם. בצרפת באיסלנד ובשאר המדינות יושב רוב העם בארצו - אם כי כמה מבניו יושבים בארצות אחרות; אבל אצלנו המצב הפוך: בהקמת המדינה ישבו בארץ רק 6% של העם היהודי. עכשיו רק 15 או 16 אחוזים. ומכיון שהעליה היא בעיני דבר ראשון - אנחנו מחייבים הון פרטי יצרני ומעודדים השקעות הון זר לפיתוח הארץ, ורוב העם הוא אתנו, גם רבים מאלה שמצביעים בעד מפלגות אחרות, מתוך ידיעה שאנו בקים ממסלה.

(2) האם באים לארץ הרבה סוחרים צפון אפריקה. הסוחרים לו שלא כל ארצות צפון אפריקה דומות. מלוב, ממוקו מסובים וגם סמורים באו רבים, מאלג'יריה פחות, כי הם חושבים עצמם לצרפתים, ועכשיו - הלכו רובם לצרפת.

(3) העתונאי אומר שאנו נחשב כאחד הסוחרים הגדולים למדיניות בינלאומית, מה לדעתי תוצאות ההסדר של בעיה קובה, ואם אני מאמין ב *détente* אמתי בין המזרח והמערב.

אסרתי לו שאיני מנסה לבעיות בינלאומיות, אבל אני מסתכל לנעשה ולחידושים המתחדשים בהיסטוריה, ואני סבור שהקיים - יתקיים תמיד. מסוים כך לא הנחתי, עוד לפני ענין קובה, שהפרוץ מלחמה גרעינית בין אה"ב ובה"מ, מפני ששניהם יכולים להשמיד זה את זה, ולרוסיה יש גימק בוסף: מנהיגיה מאמינים - כך בכל אופן הם מכריזים - כי הקומוניסטים מוכרחים לנצח בכל העולם ואין זה אלא ./.

28.12.62

- 3 -

ארכיון צה"ל

אלא שאלת הזמן, ולכן יסכנו קיום בה"ם בשביל להרוויח קצת זמן. אולם לא רק זאת - כשם שאירופה של עכשיו אינה דומה לאירופה של הסאה הי"ס, וגם לא אה"ב - כך אין ספק שבה"ם תשתנה: יש בה שני לחצים: לחץ ההמונים לשפור רמת החיים (דירה, הלבשה ועוד) ולחץ האינטלקטואלים ליחור חופש. מה שכותבים עכשיו ברוסיה אי אפשר היה להעלות על הדעת לפני עשר שנים. מספר האינטלקטואלים הולך וגדול, הסגע עם אירופה ואה"ב גדל והולך, והמעשיות שהסנהיבים סיפרו לעם לפני 20-10 שנים - אין איש עוד מאמין בהם. ואין ספק כי במשך 15-25 שנים בריה"ם תהיה ארץ חפשית ותתקרב יותר ויותר לארה"ב, שגם היא הולכת ומשתנה, וכח הפועלים ואנשי המדע הולך ומתגבר בתוכה, ואין ספק שהיא תיהפך לסדינת סעד.

יש גם תהליך התאחדות אירופה. השוק המשותף הוא לא רק ארגון כלכלי, ולא יצמסצם בתוך שש מדינות; תצטרף אנגליה, סקנדינביה ועוד.

העמובאי שאל אם אני בעד מדינות מאוחדות של אירופה *L'Europe intégrée* או בעד אירופה של "מולדות", *L'Europe des Patries* - אמרתי האחד יבוא בשלבים, סקודס אולי אירופה של מולדות, ואח"כ אירופה פדרלית כארצות הברית, פחות או יותר.

שאל אם אירופה תתפרד אז מאמריקה?

אמרתי אי אפשר לראות הכל מראש, בכל אופן אני לא רואה הכל מראש. אי אפשר לדעת אילו גורמים בלתי נראים עכשיו - יצופו וישנו מחלך ההיסטוריה, אבל
במסורת

במידה ואפשר לראות עכשיו תקום אירופה מאוחדת שתעמוד
 יחד עם אמריקה כשני שותפים שווים, בעוד שעכשיו
 ארצות אירופה המערבית תלויות במידה ידועה באמריקה
 ושלושה הגושים יתקרבו - בריה"מ, אירופה ואמריקה.
 תדחוף לכך גם הסכנה של סין. ארצות אסיה הקטנה
 שרירות בפחד מות מסין. פרצה עכשיו מלחמת הודו-סין,
 ולרוסיה יש יסוד לחשוד: השמדה של רוסיה היא למעלה
 מ... מיל מרובע, ושטחה של סין הוא רק
 ס"מ, בשעה שהאוכלוסיה של סין מתקרבת לשבע מאות
 מיליון נפש. ^לרוסיה רק מאתיים וחמשה עשר מיליונים,
 ולרוסיה יש ^לגבולות סין שמחים ברחבים וכמעט ריקים.
 סכנת זו בלי ספק דוחפת ומדחוף רוסיה להתקרב למערב
 אירופה ולאה"ב. כי הוויכוח שבין שתי הארצות
 הקומוניסטיות אינו רק אידיאולוגי אלא גם גיאופוליטי.

(4) במידה ויושג דו-קיום בדרכי שלום - האם זה יספיק
 על המזרח התיכון וירכך היחסים בין ישראל וערב. עימי
 בחיוב, אם כי מנחנו מוכנים לכל צעד ציקרב את משלום
 מבלי לחכות ל- *détente* צולטי.

(5) האם רוצה ישראל להצטרף לשוק המשותף - כמובן
 שענייני בחיוב, אם כי אנו גתקלים בקשיים, על אף חסימת
 צרפת וגרמניה וחולנד.

(6) יחסי ישראל עם גרמניה הם טובים. לדעת העמוצאי
 גרמניה אינה בסוחרה. האם אין חשש להנהגת אירופה
 על ידי הדוק צרפת גרמניה? חיש לצפות לסדיניות
 /אירופאית.

אירופאים נפרדת ואמריקנית נפרדת? האם אין גריסניה מהווה משקל נגד רצוני במסדה של שנוי האקלים בגרמניה - אמרתי שאמנם היחסים בין צרפת וגרמניה הם הדוקים, והעובדה שנשיא צרפת, ואיש כדי-גול הלך לגרמניה ובאס שם בגרמנית - היא הוכחה שיש שנויים בהיסטוריה. אולם אני גוסס להאמין לאיחוד כל מערב אירופה; עוד קשה אולי לאנגליה להתרגל לרעיון שאין היא אימפריה גדולה, אלא רק חלק של אירופה, אבל האנגלים שעינם פקוחה יודעים האמת, ובסמוך או במקדם תצטרף אנגליה לסוק, ולא רק אנגליה אלא כל אירופה המערבית. זה לא יביא להתפרדות מאמריקה אלא לכיוון, כי האינטרס העליון של העולם המערבית עכשיו הוא שלום, ואירופה מאוחדת חלק יד ביד עם אמריקה לקיים את השלום.

(7) היש להשאיר נשק גרעיני ברשות כל מדינה או לפקח עליו ע"י ברית מדינית? אמרתי שאם לא יביאו לידי פירוק נשק קשה יהיה למנוע התפשטות הנשק הגרעיני. אם לסין יהיה נשק גרעיני אי אפשר להניח שגם הודו לא תייצר נשק זה, ולכן בחוץ פירוק נשק, והתקרבות בה"ם לאירופה המערבית ולאמריקה עלולה לתביא לידי פירוק נשק או לפחות להבטחת השלום בעולם מכוח מרתיע.

(8) לצרפת יש יחס טוב לישראל ולי אישית - האם גם אני בדעה זו? ידוע לי היחס הידידותי של צרפת לישראל. מצאתי אצל ראשי הצבא שנפגשתי אתם יחס ידידותי אמתי, מצאתי יחס כזה אצל די-גול - ואם כי ידוע לי שאמת מתנגד לדה-גול, בדמה לי שהוא הסדינאי הגדול ביותר באירופה.

באירופה - מצאמי יחס כזה אצל כל ראשי המפלגות
שנזדמנתי אתם גי מולה, מוריס פור, אדגר פור,
בורג'ס מונורי, מנדס פרנס וז"ק סוססל (לפני
שנעלם מצרפת) ועוד.

לקחנו אתנו את העתונאי (לזריק) ואשתו לחדר
האוכל והאכלנו אותם ארוחת צהרים קבוצית - וביהנו
מכך.